

σταίνονταν τότε ὁ Κωστάκης! μετ' εὐχαρίστησι θάτρωγεν ὀλίγον κρέας!

Ἡ κυρὰ Σκουφᾶ ἐπιμένει ν' ἀγρυπνήσῃ παρὰ τὸν νεκρὸν. Περί τὴν μίαν μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ἀφ' οὗ ὁ Κλαδιάς ἀπεκοιμήθη τέλος, τὴν κεφαλὴν του ἐρείδων ἐπὶ τοῦ ποδὸς τῆς κλίνης, αἱ δύο γυναῖκες παρασκευάζουσι καφέν. Προσεκάλεσαν καὶ ἐτέραν γειτόνισσαν, δεκαοκταετιδᾶ τινὰ ῥάπτριαν· φέρεσι δὲ καὶ αὕτη ὑπόλοιπόν τι φιάλης οἴνου, ὅπως εἰσενέγκῃ κατὶ τι. Αἱ τρεῖς γυναῖκες πίνουσι τὸν καφέν των ἥρεμα, συνδιαλεγόμεναι ταπεινῇ τῇ φωνῇ, διηγοῦμεναι παραδόξους περὶ νεκρῶν διηγήσεις· κατὰ μικρὸν ἡ φωνὴ αὐτῶν ἀνυψοῦται, αἱ συνδιαλέξεις των εὐρύνονται, ὁμιλοῦσι περὶ τῆς οἰκίας, περὶ τῆς συνοικίας, περὶ ἐγκλήματος τινὸς διαπραχθέντος ἐν ἀποκέντρῳ τινὶ ὁδῷ. Ἐνίοτε δ' ἡ μήτηρ ἐγείρεται καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν Κωστάκην, ὡς διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι δὲν ἐκινήθη.

Ἐπειδὴ ἡ δῆλωσις τοῦ θανάτου δὲν ἐγένετο τὸ ἐσπέρας, ὁ μικρὸς κατ' ἀνάγκην θὰ μείνῃ ἐκεῖ τὴν ἐπαύριον, ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἐν μόνον ἔχουσι δωμάτιον, συμβιοῦσι μετὰ τοῦ Κωστάκη, διαιτῶνται καὶ ὑπνοῦσι μετ' αὐτοῦ. Ἐνίοτε λησμονοῦσιν αὐτόν· ὅταν δ' αἴφνης βλέπουσιν αὐτὸν νεκρὸν, νομίζουσιν ὅτι τὸν ἔχασαν ἄλλην μίαν φορὰν.

Τέλος τὴν ἐπαύριον φέρεται τὸ φέρετρον· δὲν εἶνε μεγαλεῖτερον κουτίου παιγνιδίων, τέσσαρες σανίδες κακῶς ῥικανισθεῖσαι, δωρεὰν δοθεῖσαι ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τῷ Κλαδιά, μετὰ τὴν προσαγωγὴν πιστοποιητικῷ ἔνδειξας. Καὶ δρόμον! τρέχοντες πορεύονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ὅπισω τοῦ Κωστάκη παρακολουθεῖ ὁ πατήρ μετὰ δύο ἐταίρων του, οὓς συνήντησε καθ' ὁδὸν, μετ' αὐτοὺς δὲ ἡ μήτηρ, ἡ κυρὰ Σκουφᾶ, καὶ ἡ ἐτέρα γειτόνισσα, ἡ ῥάπτρια. Ὅλοι πατρῶν ἐν τῇ λάσπῃ. Δὲν βρέχει, ἀλλ' ἡ ὀμίχλη εἶνε τοσοῦτον ὑγρὰ, ὥστε διαβρέχει τὰ ἐνδύματα. Ἐν τῷ ναῶ ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία τελεῖται ἐν σπουδῇ. Καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἡ περὶ ἐπὶ τοῦ λασιώδους λιθοστρώτου.

Τὸ νεκροταφεῖον κεῖται πολὺ μακρὰν, ἐκτὸς τῆς πόλεως. Διέρχονται διὰ διόδων τινῶν, κάμπτουσιν ὁδὸν τινὰ καὶ τέλος ἀφικνοῦνται. Τὸ νεκροταφεῖον εἶνε εὐρὺς περίβολος, γῆπεδον, περικεκλεισμένον διὰ λευκῶν τοίχων. Φύεται χόρτος, τὸ χῶμα ὑπογγοῦται πολλαχού, ἐν ᾧ ἐν τῷ βάθει φαίνεται δένδροστοιχία ἀπεψιλωμένων δένδρων, ὧν οἱ κλάδοι διαγράφονται μέλανες.

Βραδέως ἡ νεκρικὴ πομπὴ προχωρεῖ ἐν τῷ χθαμαλῷ χῶματι. Τώρα βρέχει· καὶ ὑπὸ τὸν ὄμβρον αὐτὸν ἀνάγκη ν' ἀναμείνωσι γέροντά τινὰ ἱερέα, ἀποφασίσαντα νὰ ἐξέλθῃ τοῦ μικροῦ του παρεκκλησίου. Τὸ νεκροταφεῖον εἶνε πλήρες σταυρῶν ἀνακποδογυρισθέντων ὑπὸ τοῦ ἀνέμου,

στεφάνων σαπέντων ὑπὸ τῆς βροχῆς, πεδίον ἀθλιότητος καὶ πένθους, ἡρημαμένον, λεηλατημένον, κατάφορτον ἐκ τοῦ σωροῦ τῶν πτωμάτων, ἅτινα συνεπισωρεύουσιν ἐν αὐτῷ ἡ πέτρα καὶ τὸ ψῦχος.

Τετέλεσται. Τὸ χῶμα κυλίσται ἐπὶ τοῦ φερέτρου. Ὁ Κωστάκης εἶνε εἰς τὸ βάθος τοῦ μικροῦ του λάκκου, καὶ οἱ γονεῖς του ἀπέρχονται. Ἐπειδὴ ἔξω ἐξακολουθεῖ ἡ βροχὴ, ὁ Κλαδιάς, ἔχων εἰσέτι τρεῖς δραχμας ἐκ τῶν δέκα τῆς Ἐταιρίας τῆς Ἀγαθοεργίας, προσκαλεῖ τοὺς ἐταίρους καὶ τὰς γειτόνισσας νὰ πάρουν κατὶ τι, εἰς οἰνοπωλεῖόν τι. Κάθηνται περὶ τράπεζάν τινὰ, πίνουσι δύο λίτρας, τρώγουσι καὶ ὀλίγον τυρίον. Οἱ ἐταῖροι προσφέρουσι καὶ αὐτοὶ δύο λίτρας. Ὅταν δὲ ἡ παρὰ ἐπιστρέφει εἰς Παρισίους οὗτ' ἐνθυμεῖται καὶ τὸν Κωστάκην.

[Émile Zola]. Α. Π. Κ.

ΓΑΤΟΣ ΤΥΦΛΟΣ

Ἐν τινὶ ἐπιστημονικῇ ἐφημερίδι τῆς Ἀμερικῆς ὁ κ. Hovey ἐκτίθησι περιεργαστάτας παρατηρήσεις περὶ τινος γάτου τυφλωθέντος κατ' ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς. Τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς συμφορᾶς τὸ ταλαίπωρον ζῶον ἐφαίνετο κατεχόμενον ὑπὸ βαθυτάτης θλίψεως· προσέκρουεν εἰς τὰ ἐπιπλα, κατέπιπτε καταβαίνον τὴν κλίμακα καὶ πολλαχῶς ἐβασανίζετο. Ἐν τούτοις μετ' οὐ πολὺ ὁ κ. Hovey παρετήρησε τὸν γάτον ἀναλαμβάνοντα τὸ θάρρος του καὶ προσπαθοῦντα διὰ διαφόρων μέσων νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἀπολεσθεῖσαν αἰσθησιν. Ἐν πρώτοις μετέβαλεν ἐντελῶς τρόπον τοῦ καταβαίνειν τὴν κλίμακα· ἀντὶ νὰ προχωρῇ εἰς τὰ μέσον αὐτῆς ἐλάμβανε τὸ πλάγιον, μέχρις οὗ ἤσθανετο τὸν μύστακα αὐτοῦ θίγοντα τὸ κιγκλίδωμα· τότε δὲ κατήρχετο μετὰ τάχους προσέχων νὰ στρέφῃ εἰς πᾶσαν καμπὴν τῆς κλίμακος. Κατέγιγεν ἐπιμελῶς εἰς τὸ νὰ ἐννοήσῃ τὴν θέσιν τῶν θυρῶν καὶ τῶν διαφόρων ἐπίπλων, κατώρθωσε δὲ τοῦτο τόσον καλῶς, ὥστε μετ' ὀλίγον χρόνον ὁ κ. Hovey ἐνόμισεν ὅτι ὁ γάτος ἀνεκίνησε τὴν ὄρασιν καὶ ὑπέβαλεν αὐτὸν εἰς πειράματα, ἵνα βεβαιωθῇ ὅτι τὸ ζῶον ἐκεῖνο, ὅπερ περιεφέρετο τόσον ἀπροσκόπως, ἦτο πάντοτε τυφλὸν κατ' ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς.

Πρὸς ταῖς ἄλλας ὁ κ. Hovey ἀναφέρει καὶ ἀξιοσημεῖωτον παράδειγμα τῆς διαγνωστικῆς δυνάμεως τοῦ τυφλοῦ τούτου γάτου. Ἡμέραν τινὰ ἀπήγαγεν αὐτὸν μακρὰν τῆς οἰκίας βαδίζων διὰ πολλῶν ἐλιγμῶν, καὶ τὸν κατέλιπεν εἰς ἐαυτόν. Μετὰ τινὰ θρηνητικὰ ναουρίσματα, τὸ ζῶον ἐφάνη λαμβάνον μίαν ἀπόφασιν καὶ διευθύνθη κατ' εὐθείαν εἰς τὴν οἰκίαν. Τοῦτο εἶνε

περιεργότατον, διότι οὔτε νὰ ἴδῃ ἢ το δυνατόν τὴν ὁδὸν καθ' ὃ τυφλός, οὔτε ὑπὸ τῆς ὀσφρήσεως νὰ ὀδηγηθῇ, διότι καὶ τὴν αἰσθησὶν ταύτην ἔχει ὄλως ἀδύνατον, καὶ ἢ εἰς τὴν οἰκίαν ἐπάνοδος τοῦ ἐγένετο δι' ἄλλης ὁδοῦ ἐκείνης, δι' ἣς ἀπήχθη μακράν. Προσθετόν δὲ ὅτι καὶ τὸ ἔδαφος ἐκαλύπτετο ὑπὸ χιόνος. Κ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Ἄπ' τὸ παράθυρο ἔτα βάθη μακρὰ
Ὁ κάμπος ἐσχωρίζεται,
Καὶ φαίνεται ἡ ἀποκρηά
Μέσα ἔς τὸ δρόμ' ὅλη βοή ποῦ τριγυρίζει·
Εἶν' ὁ καιρὸς ὅπου τρελλὴ γιορτάξ' ἡ χώρα,
Καὶ σείεται ἡ μυγαλιὰ μὲ κάλλη ἀνοφορὰ.

Φτωχὸς ὁ κάμπος μας, μὰ ὄχι καὶ γυμνός,
Ἄφου εἶν' ἀσπροντυμένος·
Μοιάζει μὲ νιὸ ποῦ ἀχαμνός
Κι' ἀπ' τὴν ἀρρώστεια κάτασπρος εἶν' ὁ καυμένος.
Στὸ δρόμο ἄμαξες, μεθύσι, προσωπίδες,
Καὶ βίχνης ὁ οὐρανὸς βροχῆς βανίδες.

Τι τάχα νᾶσαι, θλιβερῆ, φιλὴ βροχῆ,
Ποῦ ἀργὰ κι' ἀγάλε γάλε;
Μᾶς ἔρξεται τὴν ἐποχὴ
Ποῦ τὰ νυφίτικα ἡ μυγαλιὰ ἔχει βάλει;
Ἢ φύσις κλαίει τὴ χειμωνιά ποῦ τὴν παγώνει,
Ἢ κλαίει ἀπὸ χαρὰ ἔς τὸ Μάρτι ποῦ σιμώνει;

Σ' ἐκεῖνο τὸ παράθυρο ἔμπροστά κρατεῖ
Ἢ μάννα τὸ παιδί της,
Πότε τοῦ δείχνει τὴ γιορτῆ,
Πότε τὴν ἐξοχὴ μὲ τὴ λευκὴ στολὴ της.
Ἀποκρηᾶς χαρὰ φωτίζει τ' ἀγγελουδί,
Κ' ἡ μάννα εἶν' ἔμορφη σὰ μυγαλιᾶς λουλουδί.

Ἐρχεται τὰ μάτια της καὶ βλέπει τὰ βουνὰ
Μ' ὀλόχινο φουστάνι,
Καὶ μὲ τὸ νοῦ της ἀρχνᾷ
Καὶ χιλλοὺς μύριους στοχασμοὺς ἄθελα κάνει,
Λιγὰκι θλιβεροὺς σ' ἄ νύφη τοῦ Φλεδιάρη,
Μὰ πάντα καθαροὺς, σὰν τοῦ χιονιοῦ τὴ χάρι.

Γιατ' εἶνε μάννα μὲ μυαλό καὶ μὲ καρδιά,
Καὶ εἶνε ἡ ζωὴ της
Λουλουδί μὲ τριπλὴ εὐωδίᾳ
Ποῦ τῆς ἀκορπᾷ ὁ Θεός, ὁ κόσμος, τὸ παιδί της.
Τῆς ἐνθυμίξ' ἡ χειμωνιά κι' ἡ ἀγριάδα
Ὅτι κοντεύει τοῦ Μαρτίου νᾶρθ' ἡ λιακάδα.

Καὶ νοιώθει σὰν γλυκεῖα μαρτιάτικη αὐγὴ
Σ' τὰ βάθη τῆς ψυχῆς της,
Κι' ἀκολουθᾷ ἡ συλλογὴ
— Παρόμοια κι' ὁ δυστυχὴς ὅπου ἡ πίστις
Καὶ τ' οὐρανοῦ ἡ ἐλπίς φωλιάζει ἔς τὴν καρδιά του,
Νοιώθει μὲ δύναμι γλυκεῖα ἔς τὴ συμφορὰ του.

Ἐνῶ μᾶς δέρνουνε τοῦ κίσμου τὰ δεινὰ,
Βάλσαμο ἢ πίστις χύνει·
Κι' ἐνῶ εἶνε χιόνι ἔς τὰ βουνὰ,
Γιὰ ἴδες ἡ μυγαλιὰ τὸν κάμπο πᾶς τὸν νύνη!
Μ' ἀπ' τὸ παιδί μου μακρὰ πίκραις καὶ πόνοι,
Καὶ τὸ Θεὸ ἡ χαρὰ νὰ τοῦ ἴθυμιζῇ μόνη.

Σὲ τέτοιους στοχασμοὺς ὁ νοῦς της κάτανᾳ,
Καὶ ἄλλα συλλογιέται.
Μὰ τὸ παιδάκι της κοντὰ
Στὴν τρέλλα τῆς ἀποκρηᾶς βουτιέται.
Ἐσπᾷ τὰ τόσα του παιγνίδια, καὶ τὸ κρῦο,
Κι' ἔχει παράπονο, καὶ πόθους χιλλοὺς δύο.

Μέσ' τὴν καρδοβλά του, ἀγάπαις του χρυσαῖς,
Σωριάζονται ὠραῖαι
Καὶ πλουμισμέναις φορεσαῖς
Καὶ μᾶσκαις καὶ σπαθιά καὶ περικεφαλαῖαις.
Κυρίαῖς τὸ κυττοῦν, ταῖς βίχνει ζαχαράτα,
Κανεῖς τὴν ἔμορφη δὲν ξέρει μ α σ κ α ρ ἄ τ α . . .

Ἄκομα ἔς τὸ παράθυρο ἔμπροστά κρατεῖ
Ἢ μάννα τὸ παιδί της.
Ἐσπᾷ ἔκείνο ἔς τὴ γιορτῆ,
Κι' αὐτὴ ἔς τὴν ἐξοχὴ μὲ τὴ λευκὴ στολὴ της.
Ἀποκρηᾶς χαρὰ φωτίζει τ' ἀγγελουδί,
Κι' ἡ μάννα εἶν' ἔμορφη σὰ μυγαλιᾶς λουλουδί.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Ἄν βασταᾷξῃ αὐτὸς ὁ καιρὸς, θὰ χάσωμε ὅλα μας τὰ ζᾶ, ἔλεγε προχθὲς πρὸς τινα χωρικὸν ὁ μεγαλοκτηματίας Α*.

— Ὁ Θεὸς νὰ φυλαᾷξῃ μόνον τὴν ἀφεντεῖά σου, ἀπήντησεν ὁ χωρικός.

*

*

Τμηματάρχης πρὸς ὑπάλληλον.— Διατί ἔρξαι τόσῳ ἀργά;

— Μὲ συγχωρεῖτε. Ἦμην χθὲς εἰς τὸν χορὸν τῆς κυρίας Ρ. . . Παρακοιμήθηκα.

— Προφάσεις!.. μὴπως δὲν θὰ κοιμηθῆς καὶ ἐδῶ;

*

*

Ἀνακριτὴς.— Δὲν γνωρίζεις λοιπὸν τὸ ὄρολόγι τοῦτο, τὸ ὁποῖον εὐρέθη μέσα ἔς τὸ καλάθισου;

Κατηγοροῦμενος.— Ὅχι.

Ἀνακρ.— Βάλτε τον πάλι ἔς τὴ φυλακὴ ὡς ποῦ νὰ τὸ ὁμολογήσῃ.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας.

Ἀνακρ.— Λοιπὸν; Γνωρίζεις τώρα τὸ ὄρολόγι αὐτό;

Κατηγ.— Μάλιστα.

Ἀνακρ.— Νὰ, ἔτσι σὲ θέλω βρὲ ἄνθρωπε! Τέλος πάντων ἡ φυλακὴ σ' ἐσωφρόνισε. Καὶ πῶς τὸ γνωρίζεις;

Κατηγ.— Μοῦ τὸ δειξάτε, κύριε ἀνακριτὰ, πρὸ τριῶν ἡμερῶν. Εἶνε τὸ ἴδιο.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἐν τινι αὐτοῦ βιβλίῳ ὁ περιφνημὸς περιπατητικὸς Δικαίρχος ἀπακριθμεῖ ὅλα τὰ αἰτία